

KIBRIS TÜRK COĞRAFYASINDA YERLEŞME ADLARININ SINIFLANDIRILMASI

CLASSIFICATION OF SETTLEMENT NAMES IN THE TURKISH CYPRIOT GEOGRAPHY

Prof. Dr. Cemali SARI

Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya, csari@akdeniz.edu.tr

Antalya / Türkiye

ORCID: 0000-0001-8377-2337

Cansel YILMAZ

Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü, Yeni ve Yakınçağ Araştırmaları, 20195505008@ogr.akdeniz.edu.tr

Antalya / Türkiye

ORCID: 0000-0002-9052-729X

Özet

Bu çalışmanın konusunu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), amacını ise ülkenin yerleşme adlarının coğrafi sınıflandırılması oluşturmaktadır. Ülkenin (Lefkoşa, Gazimağusa, Girne, Güzelyurt, İskele ve Lefke İlçeleri) Fiziki ve Beşeri coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının incelenmesi, geçmişine ışık tutacak ve Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan Türk halkının yurtlarına anmak istedikleri yerleşme adlarının önemi tespit edilecektir. Kıbrıs Barış Harekâtı (1974) sonrası kurulan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, 1974 yılı itibariyle egemenliğin bir göstergesi olarak "Coğrafi Sistemlerin Standartlaşması Sürekli Komitesi" tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti topraklarına Türkçe isimler verilmiştir. Tarihte birçok göç olayına tanık olan KKTC topraklarına yerleşen kavimlerin kendi kimliklerini vatan edindikleri yerlere aktarması ile sürdürülmüştür. Her medeniyet kendi kültürel özelliklerini yer isimlerinde yansıtmaktadır. Yerleşme isimleri milletlerin kültür havuzlarıdır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doğa ve insan ilişkisinin karşılıklı ilişkisinden doğan etmenler göz önünde bulundurulmuştur. Ulusal bir bilinç düzeyi oluşturulmak istenerek sistematik olarak ele alınıp tartışılmıştır. Bu bağlamda yerleşme adlarının incelenmesiyle Türk kültürüne katkı sağlaması amaçlanmıştır. KKTC 2021 yılı idari yapılanmasında merkez ilçe, bucak ve mahalle/köy olmak üzere 261 yerleşme bulunmaktadır. Bu yerleşme adlarının büyük çoğunluğunun kaynağını coğrafi unsurlardan aldığı görülmektedir. Yerleşmelerden 122 (%46) yerleşme Fiziki coğrafya, 136 (%51) Beşeri coğrafya unsurlardan etkilenerek verilen yerleşme isimleridir. Fiziki unsurlar içerisinde yer şekilleri ile ilgili yerleşme adlarının, beşerî unsurlar içerisinde ise kişi, soy ve boy adı ile ilgili yerleşme adlarının sahada daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Her medeniyet kendi kültürel özelliklerini yer isimlerinde yansıtmaktadır. Yerleşme isimleri milletlerin kültür havuzlarıdır.

Asırlardır adadaki Türk varlığının son tezahürü olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, bu kadim kültürünü yerleşme isimlerine Fiziki ve Beşeri coğrafya etkisiyle aktarmışlardır. Bu doğrultuda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yerleşmelerinin adlandırılmasın da Türk kültürünün etkileri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Yerleşme Coğrafyası, Yerleşme Adları, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Abstract

The subject of this study is the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC), and its purpose is the geographical classification of the settlement names of the country. The examination of the settlement names given by the influence of the physical and human geography elements of the country (Nicosia, Famagusta, Girne, Güzelyurt, İskele and Lefke districts) will shed light on its past and the importance of the settlement names that the Turkish people living in Northern Cyprus want to commemorate for their homeland will be determined. The Turkish Republic of Northern Cyprus, which was established after the Cyprus Peace Operation (1974), has given Turkish names to the lands of the Turkish Republic of Northern Cyprus by the "Continuous Committee for the Standardization of Geographical Systems" as of 1974, as an indicator of sovereignty. It has continued with the transfer of their identities to the places where they became homeland by the tribes that settled in the TRNC lands, which witnessed many migration events in history. Each civilization reflects its own cultural characteristics in place names. Settlement names are cultural pools of nations. In the study, document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used. Factors arising from the interrelationship of nature and human relations have been taken into account. It has been systematically discussed and discussed in order to create a national awareness level. In this context, it is aimed to contribute to Turkish culture by examining the names of settlements. In the administrative structure of the TRNC in 2021, there are 261 settlements as central district, sub-district and neighborhood/village. It is seen that the majority of these settlement names take their source from geographical elements. 122 (46%) settlements are the names of settlements given by being influenced by physical geography and 136 (51%) human geography elements. It has been determined that settlement names related to landforms are more common in physical elements, and settlement names related to person, lineage and clan name among human elements are more common in the field. Each civilization reflects its own cultural characteristics in place names. Settlement names are cultural pools of nations. The Turkish Republic of Northern Cyprus, which has been the last manifestation of the Turkish presence on the island for centuries, transferred this ancient culture to the settlement names with the effect of Physical and Human geography. In this direction, the effects of Turkish culture can be seen in the naming of the settlements of the Turkish Republic of Northern Cyprus.

Keywords: Geography, Settlement Geography, Settlement Names, Turkish Republic of Northern Cyprus

GİRİŞ

Yerleşme adlarının incelenmesi, coğrafi çevre ve tarihteki yaşanmış olan olaylar bağlamında bölgeye verilen ismin hangi sebeple verdikleri, verilen bu manalı isimlerin verilme amaçlarının yaşayan bölge halkının arazinin coğrafi özelliklerine dayandırılarak mı verdiğinin incelenmesinin yapıldığı bilinmektedir. Verilen manalı isimlerin nereden geldiklerini ve ismi verilen toprak parçasının nasıl bir yer olduğuna dair bize ipuçları vererek tasvir ettiği görülmektedir.

Geçmiş ile gelecek arasında bağ görevi gören toplumların yaşamış olduğu olaylar ve coğrafi faktörleri sınıflandırmasıyla oluşan ad geleneği, yaşanan toplumun manevi bir serveti olarak tarihteki yerini aldığı bilinmektedir.

İsim verme geleneğinin toplumdaki ayrı düşünülmemesi gerektiği bilinmektedir. Bir bölgeye ait olan arazi parçasının açıklanmasında toprak parçasına verilen coğrafi adlarının hepsine toponomi denilmektedir (Yusifov ve Kerimov, 2017: 11-17).

Ad biliminin, yer adlarını belirten özelliklerini inceleyen bir bilim dalı olan toponomi bilimi, birçok bilimin incelediği alan olarak bilinmektedir. Batıda başlayan ad bilimi sadece dil bilim ile incelenmeye başlanmamış bunun yanında coğrafya, tarih, sosyoloji, antropoloji ve biyoloji gibi bilim dallarının da ilgilendikleri alanlar arasında yerini almıştır. Toprak parçasına verilen ismin toplumun içinde bulunduğu siyasal, kültürel ve coğrafi özellikleri hakkında emareler taşıdıkları bilinmektedir (Sarı, 2016: 340; Günel vd., 2011: 464).

Yer adlarının tasnif edilmesi, geçmişteki coğrafi çevrenin değişiminin coğrafyacılar tarafından tarif edilmesi olarak bilinmektedir. Coğrafya, gelişen olaylar neticesinde bölgenin adlandırılması ve araştırılması ile yakından ilgilenmektedir (Alkan, 2017: 63).

Kıbrıs Barış Harekâtı (1974) sonunda ada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi olmak üzere ikiye bölünmüştür. Adanın güney kesiminde yaşayan Kıbrıs Türk halkı, kuzey bölgesine yerleştirildi. Kuzey kesiminde kalan Rumlar ise adanın güney kesimine yerleştirilmiştir. Bu nüfus değişikliğinin sonucunda yerleşim yerlerinin adlandırılmasında da bazı değişikliklere gidilmiştir. Kıbrıs Barış Harekâtı (1974) sonrası devletin “Coğrafi İsimlerin Standartlaştırılması Sürekli Komitesi” kurmasıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde yaşayan halkın, yer adlarının Türkçeleştirilmesi için talepte buldukları bilinmektedir. 1980 yılının sonuna kadar yer adlarının Türkleşmesinin tamamlandığı bilinmektedir (Yorgancıoğlu, 1996: 273-274).

Türklerin hâkimiyet kurduğu ve yerleştikleri topraklara çeşitli isimler verirken aynı zamanda kendilerine yurt edindikleri alanlarda kullandıkları, ana yurtlarını tanımlayan, bildikleri isimler ile anmak istedikleri ve yer adlarını vermiş oldukları bilinmektedir (Gülensoy, 1998: 41; Yakupoğlu, 2008: 420-421).

Bu konu kapsamında çalışmanın amacı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin yerleşme adlarının coğrafya bakış açısıyla detaylı bir şekilde incelenmesidir. Ülkenin (Lefkoşa, Gazimağusa, Girne, Güzelyurt, İskele ve Lefke ilçeleri) Fiziki ve Beşeri coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının incelenmesi, geçmişine ışık tutacak ve Kuzey Kıbrıs da yaşayan Türk halkının yurtlarına anmak istedikleri yerleşme adlarının önemi tespit edilecektir.

1. ARAŞTIRMA SAHASININ YERİ VE SINIRLARI

Araştırma sahası 34° 33’ ve 35° 42’ kuzey enlemleri, 32° 16’ ve 34° 36’ doğu boylamları arasında yer alır. Araştırma sahasını kuzey, güney ve batı tarafından Akdeniz, güney tarafından ise Kıbrıs Rum Yönetimi çevreler. KKTC’nin yüz ölçümü 3.242 km²’dir. Kıbrıs adası Akdeniz’in üçüncü büyük adasıdır. Adanın yüzölçümü 9.251 km²’dir. Adanın, doğu ve batı uçları arasında 225 km olup adanın genişliği 782 km’dir. Adanın girintili çıkıntılı olan kıyı uzunluğu 782 km’dir.

Sahanın kuzeydoğusunda Lefkoşa, Lefkoşa’nın kuzeybatısında Girne, batısında Gazimağusa, Lefkoşa’nın kuzeybatısında Güzelyurt, Gazimağusa’nın doğusunda İskele ve Lefkoşa’nın kuzeybatısında Lefke ilçeleri bulunmaktadır (Harita 1).

Harita 1: Araştırma Sahasının Siyasi Haritası (Harita Genel Müdürlüğü, 2021)

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Adlandırma geleneği cansız varlıkları tanımlamaya ve ayırt edilmesi için yapılan bir eylemdir. İnsanların coğrafyaya bu denli dağılışı göstermesi yerleşilen bölgenin fiziki özelliği, beşerî ve iktisadi özelliği yönünden tanımlanmasına ihtiyaç duyulmuştur. Mekâna verilen isimlerin anlam, yapı ve köken açısından açıklamaya çalışan toponomi bilimidir. Mekânlara verilen isimlerden yerleşmenin tarihini, yerleşmenin coğrafyasını, ekonomik yapısını ve sosyokültürel özelliklerini yansıttığı bilinmektedir (Koday vd., 2016: 559).

Sosyokültürel geçmişi ülkemiz gibi olan coğrafyaların toponomi analizlerinin yapılması önem arz etmektedir. Yerleşme adları günümüzdeki coğrafi koşulların durumunu ve bu bağlamda yerleşme adlarının geçmişe dönük coğrafi incelemesi analiz edilerek incelemek, yeni ve yakınçağ ve geçmişte yaşanmış olan olaylara ışık tutmaktadır (Kocakuşak, 1995: 186-187).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan yerleşim yerlerinin tarihi ve kültürel değerlerinin, tarihi dönemlerde geçirmiş olduğu olguları ortaya konarak, yerleşme adlarının incelemesiyle bu değerleri ortaya çıkarmak çalışmanın amaçlarından biridir.

Yerleşme adlarının incelenmesi, coğrafi çevre ve tarihteki yaşanmış olan olaylar bağlamında bölgeye verilen ismin hangi sebeple verdikleri, verilen bu manalı isimlerin verilme amaçlarının yaşayan bölge halkının arazinin coğrafi unsurlarına dayandırılarak mı verdiğinin incelenmesinin yapıldığı bilinmektedir. Verilen manalı isimlerin nereden geldiklerini ve ismi verilen toprak parçasının nasıl bir yer olduğuna dair bize ipuçları vererek tasvir ettiği görülmektedir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Doğu Akdeniz'de bulunduğu stratejik konumu, tarıma elverişli toprakları ve adaya sahip olan devletlerin stratejik güvenlik açısından önemli bir konumda bulunması, tarihi dönemler içerisinde sürekli yerleşime sahne olmuştur.

Türk topluluklarının en eski tarihinden itibaren göçebe ve yarı göçebe hayat tarzları benimsedikleri bilinmektedir. Bu dönemlerde yaşayan Türk toplumu, yaşadıkları toprakların tasviri açısından arazilerine bir coğrafyacı edasıyla yaklaşarak, yaşamlarını sürdürdükleri bölgeyi adlandırmış oldukları bilinmektedir (Karadeniz, 2018: 182).

Göçebe hayat tarzından sonra karşılaştıkları tabiatı inceleyerek tasvir etme mahiyetinde isim verdikleri bilinmektedir. Türkler inceledikleri tabiata karşı yer belirtme, iklim özellikleri, yeryüzünün yapısı ve yaşadıkları alanın özelliklerini belirtmek için ad verdikleri bilinmektedir. Kendilerine özgü musikilerinde de bu nitelermeleri kullandıkları görülmektedir (Yediyıldız, 1984: 27-28).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yerleşme adlarının coğrafya özelliklerinin araştırılıp incelenmesi ile birlikte toponomi çalışmalarının bulgular kısmının, coğrafya bilimi açısından Hikmet Mollazade ve Necmettin Elmastaş'a göre (2019: 77) birikimlerin sonucunda elde edilen verilerin yerleşme adlarının hangi koşullar ve hangi dönemde ne amaç doğrultusunda verildiğinin araştırılması, araştırılan bölgenin hem tarihi ve kültürel yapısının korunması açısından önemli olduğu görülmektedir.

Ada birçok devlete ev sahipliği yapmıştır. 1960 sonrası adanın kendi Cumhuriyetini ilan ettikten sonra huzur ve barış kavramının bozulmasıyla 1974 yılında yapılan askeri darbe sonrasında farklı yapılaşma tipleri görülmektedir (Koday, 1995: 34).

Yerleşme adlarının incelenmesi geçmiş hakkında bazı ipuçları sağlaması açısından önemlidir (Sarı, 2007: 493). Yerleşmelere verilen adların beşeri ve iktisadi özellikleri, fiziki özellikleri bağlamında mekâna bakıldığında orada yaşayan toplumun örf ve âdeti, dili ve kültürü gibi birçok unsura uygun olarak yerleşme adının verildiği bilinmektedir. Yer adlarının analizi bir toplumu tanımlamanın en önemli yoludur (İbret, 2003: 53).

Bu çalışmayla insan ve doğal ortam ilişkisinden doğan etkileşimin, insanın mekândan nasıl etkilendiği ve mekânın insandaki etkilerini coğrafi bir bakış açısıyla sınıflandırılacaktır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkının yaşadığı alanın çeşitli kültür izlerinden etkilenen yer adlarının coğrafya özelliklerinin analizi yapılacaktır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yerleşme adlarının coğrafi bakış açısıyla sınıflandırılması çalışmanın temel amacıdır.

3. ARAŞTIRMANIN MATERYAL VE METODU

Araştırmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yerleşme adlarının coğrafi bakış açısıyla sınıflandırılması yapılırken konu ile ilgili araştırma sahasında daha önce yapılmış olan çalışmalara ulaşıp incelenmiştir. Saha araştırmasında kurum ve kuruluşlardan destek alınmıştır. İncelenen bölgenin sınırlandırılmasında Fiziki ve Beşeri özellikler dikkate alınır. Ulaşılan bilgi parçaları sentez yolu ile değerlendirilir ve tasnif edilir. Çalışma hakkında doğru bilgileri edinmek o döneme ait belge ve bulguların değerlendirilmesiyle mümkün olup değerlendirme ise sistematik bir biçimde ele alınmıştır.

Nitel araştırmalarda, tümevarım yaklaşımı ile incelenmesi gerektiği önemli bir husustur. Sosyal bilimlerin araştırmalarındaki olgular durağan olmamakla birlikte sürekli kendini değiştiren ve zamana göre yenileyen bir yapıya sahiptir. Nitel araştırma yönteminin kendi içinde bilgi toplama türleri bulunmaktadır. Bunlar; çevresel algılar (süreç), araştırmanın yer aldığı alanın sosyal, demografik, kültürel ve psikolojik süreç tipleridir. Doküman analizi, görüşme ve gözlem yöntemlerine bilgi ile desteklemek amacıyla kullanılmaktadır. Doküman incelemesinin kendi içinde sistematik bir yaklaşım ile analiz edilmesi gerektiği bilinmektedir. Doküman analizinde bilginin gerçekçiliği ve özgünlüğün kontrolü araştırma için önemli bir basamaktır (Yıldırım, 1999: 9-10).

Araştırmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yerleşme adlarının coğrafi bakış açısıyla sınıflandırılması yapılırken konu ile ilgili araştırma sahasında daha önce yapılmış olan çalışmalara ulaşıp incelenmiştir. Saha araştırmasında kurum ve kuruluşlardan destek alınmıştır. Araştırma sahasının en önemli materyal kaynağı; yer isimleri, istatistikî materyal ve resmî yazışmalar (devletlerarası yazışmalar, fermanlar vs.), çağdaş tarih ve coğrafya eserleri (kitap ve makale düzeyinde eserler, raporlar, istatistik bültenleri vb.) ile çeşitli haritalardır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Planlama Örgütünden (DPÖ) Lefkoşa, Girne, Gazimağusa, Güzelyurt, İskele ve Lefke ilçelerinin bucak ve mahalle/köy isimleriyle (261) yıllara göre (1978-2019) nüfus sayımları temin edilmiş olup veriler incelenmiştir.

Çalışmada olan problemi yorumlayıcı bakış açısıyla ele alan, çalışma sahasında olan olayları ve olguları kendi içinde insanların anlam yüklemeleri, anlamlar neticesinde yorumlanan konunun temeline inmeyi ve kavramayı amaçlayan yöntem nitel araştırma yöntemidir.

Nitel araştırmada araştırmacı, üç yöntem kullanmaktadır. Bunlardan ilki; görüşme, ikincisi; gözlem, son olarak üçüncüsü ise yazılı dokümanların analiz aşamasıdır (Karataş, 2015: 63-64).

Bu tanımlamalar bağlamında çalışmada kullanılacak olan yöntem nitel araştırma yöntemlerinden biri olan en önemli veri kaynaklarından biri doküman analizidir. Çalışma alanı ile ilgili bilgi içeren materyallerdir. Çalışmada kullanılacak doküman incelemesi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde hedeflenen yerleşim yerleri (261) hakkında bilgi içeren materyallerin incelenmesi doğrudan gözlemin zor olduğu durumda kullanılacak olan bir araştırma yöntemidir.

Bilgen Kırıl'a göre (2020: 174-175) doküman analizinde verilerin sistematik bir şekilde incelenmesi ve yorumlanması sonucunda ampirik (deneye dayalı) bir bilgi edilebilirliğinin söz konusu olduğu görüşündedir. Dokümanlar araştırmacının dâhil olmadığı resim ve metinleri içeren veriler bütünüdür. Araştırmacılar kendinden önceki dokümanları sistematik bir çerçevede incelemektedir. İçerik analizi yoluyla verileri sınıflandırarak doküman analizi basamaklarına devam etmektedir.

Araştırma sahasına gidilerek yerinde gözlem yapılmıştır. Gözlem esnasında arazilerin fotoğraf çekimleri gerçekleştirilmiştir. Sahadan elde edilen veriler ile tablo ve grafikler oluşturulmuştur. Araştırmada, doküman analizi ve saha incelemesi sonucunda ortaya çıkan tablonun coğrafya metodlarına göre değerlendirilmesi yapılmıştır.

4. YERLEŞME ÖZELLİKLERİ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin başkenti Lefkoşa'dır. Başkent; sağlık, kültür, turizm, eğitim, ticaret merkezidir. Tarihi ve kültürel mirasıyla dikkatleri üzerine çeken Lefkoşa, turizm yönünden de ev sahipliği yapan merkez ilçe konumunda bulunmaktadır (Erengin, 2018: 1020). Lefkoşa merkez ilçesinde, 31 yerleşim yeri bulunmaktadır. Değirmenlik bucağında ise 23 yerleşim yeri vardır. Lefkoşa İlçesi'nde toplam 54 yerleşim yeri bulunmaktadır. 1 merkez ilçe ve 1 bucağı olmak üzere 56 yerleşme adı vardır (KKTC Devlet Planlama Örgütü, 2021).

Ada birçok devlete ev sahipliği yapmıştır. 1960 sonrası adanın kendi Cumhuriyetini ilan ettikten sonra huzur ve barış kavramının bozulmasıyla 1974 yılında yapılan askeri darbe sonrasında farklı yapılaşma tipleri görülmektedir (Koday, 1995: 34).

Tarihte birçok devletin hüküm sürdüğü Doğu Akdeniz'de bulunan stratejik olarak büyük bir öneme sahip olan Kıbrıs Adası, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi olmak üzere Başkenti ortak olan Lefkoşa 'Yeşil Hat' ile ikiye bölünmüştür. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde meskenlerin yapımında coğrafi faktör, iklim ve yaşayan toplumun sosyoekonomik yapısı ile ilgili olduğu bilinmektedir. Girne ve Gazimağusa İlçeleri birer liman kenti özelliği taşıdığı bilinmektedir (Koday, 2010: 13).

Beşparmak dağlarının kuzeye bakan yamaçlarında konumlanan Girne yerleşim yeri, hilal şeklini almış bir limana sahiptir. Bu liman, Türkiye ile arasında stratejik olarak önemli bir konumda olduğu bilinmektedir. Girne ilçesi, turistik amaçlı sakin yapısıyla lüks oteller, doğu ve batısında bulunan plajlarıyla ünlü bir kenttir. Girne yerleşim merkezinde; tekke, abide, Bizans'tan kalma şatolar ve kiliseler bulunmaktadır (Koday, 2010: 9; Köksal, 1976: 69). Girne merkez ilçesinde, 45 yerleşim yeri bulunmaktadır. Çamlıbel bucağında ise 13 yerleşim yeri bulunmaktadır. Girne İlçesi'nde toplam 58 yerleşim yeri vardır. 1 merkez ilçesi ve 1 bucağı toplamda 60 yerleşme adı vardır (KKTC Devlet Planlama Örgütü, 2021).

Gazimağusa ilçesinde, coğrafi unsurların ticaret kolunun devamlılığı için elverişli olduğu bilinmektedir. Gazimağusa'nın geniş bir limana sahip olması burada yapılan ekonomik faaliyetler nedeniyle geçmiş dönemlerden bu yana ticaret şehri olduğu bilinmektedir. Aynı zamanda Gazimağusa Limanı Kıbrıs'ın en büyük limanıdır. Günümüzde Lefkoşa ve Dipkarpaz yoluna kadar ticaret faaliyetlerinin ilerlediği Gazimağusa liman kenti, ticaret ve sanayi kollarının sürdürüldüğü kent tipidir (Koday, 2010: 8).Gazimağusa merkez ilçesinde, 29 yerleşim yeri bulunmaktadır. Akdoğan bucağında 14, Geçitkale bucağında ise 16 yerleşim yeri bulunmaktadır.

Gazimağusa İlçesi'nde toplam 59 yerleşim yeri bulunmaktadır. 1 merkez ilçesi ve 2 bucağı olup 62 yerleşme adı vardır (KKTC Devlet Planlama Örgütü, 2021).

Güzelyurt İlçesi'nde, narenciye üretimi için uygun alanların olduğu bilinmektedir. Bu bölgede bulunan 3 farklı üniversitenin kampüsü, yerleşim tiplerinde belirleyici bir etken oluşturduğu görülmektedir (İlseven, 2014: 49). Güzelyurt merkez ilçesinde, 16 yerleşim yeri bulunmaktadır. 1 merkez ilçesi toplamda 17 yerleşme adı vardır (KKTC Devlet Planlama Örgütü, 2021).

Tarım faaliyetlerinin en fazla görüldüğü bölgenin, İskele ilçesi yerleşim yerinin olduğu bilinmektedir. İskele ilçesi yerleşim yerinin sınırlarının, Karpaz yarımadasını (Dipkarpaz) kapsamasıyla birlikte uzun bir sahili ve doğal güzellikleri barındırmaktadır. Kaplumbağaların yumurtlama bölgesi olan Dipkarpaz sahili, aynı zamanda turizm yönünden oldukça gelişmiş olduğu bilinmektedir. İskele yerleşim yerinin, turistik tesislerinin yoğunluğu bölgenin yapılaşmasını arttırdığı bilinmektedir (İlseven, 2014: 50). İskele merkez ilçesinde, 18 yerleşim yeri bulunmaktadır. Mehmetçik bucağında 15, Yeni Erenköy bucağında ise 16 yerleşim yeri bulunmaktadır. 1 merkez ilçesi ve 2 bucağı olup toplamda 52 yerleşme adı vardır (KKTC Devlet Planlama Örgütü, 2021).

Lefke ilçesi, 2019 yılına kadar Güzelyurt ilçesine bağlı Lefke bucağı iken idari yapılanmanın yeniden düzenlenmesiyle ilçe olarak kabul edilmiştir. Lefke merkez ilçesinde, 13 yerleşim yeri bulunmaktadır. 1 merkez ilçesi toplamda 14 yerleşme adı vardır (KKTC Devlet Planlama Örgütü, 2021).

5. NÜFUS ÖZELLİKLERİ

2019 yılında Güzelyurt ilçesi içerisinde yer alan Lefke bucağı ayrılarak, Lefke ilçesi olmuştur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 6 ilçe yer almaktadır. Lefkoşa ilçesi km^2 başına düşen insan sayısı ilçe merkezinde 9.858 ($\text{km}^2/\text{kişi}$)'dir. Lefkoşa ilçesine bağlı olan Gönyeli mahallesinin, km^2 başına düşen insan sayısı 3.286 ($\text{km}^2/\text{kişi}$)'dir. Gazimağusa ilçesi, km^2 başına düşen insan sayısı ilçe merkezinde yoğunlaştığı görülmektedir. İlçe merkezinde km^2 başına düşen insan sayısı 6.572 ($\text{km}^2/\text{kişi}$)'dir. Girne ilçesi, km^2 başına düşen insan sayısı ilçe merkezinde yoğunlaştığı görülmektedir. İlçe merkezinde km^2 başına düşen insan sayısı 4.929 ($\text{km}^2/\text{kişi}$)'dir. İskele, Güzelyurt ve Lefke ilçeleri km^2 başına düşen insan sayısı 1.643 ($\text{km}^2/\text{kişi}$)'dir. Nüfusun yoğunluğunun ilçe merkezlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışma sahasında yer alan İskele ve Lefke ilçelerinde nüfus yoğunluğunun, km^2 başına düşen insan sayısının seyrek olduğu görülür (Kutoğlu, 2010: 103).

Ülke idari yapılanmasında merkez ilçe ve bucak merkezi toplamı 12'dir. Nüfus verilerine göre Lefkoşa merkez ilçe nüfusunun (82,929 kişi) toplamı genel nüfusun (297,348 kişi) %27,8'lik dilimine denk gelmektedir. Nüfusun yoğun olarak görüldüğü Gazimağusa merkez ilçesine bağlı Akdoğan bucağının (13,026 kişi) genel nüfusa (297,348 kişi) oranı %4,3'tür. Nüfus yoğunluğunun az olarak görüldüğü Girne merkez ilçesinin, Çamlıbel bucağında (4,279 kişi) toplam nüfusun (297,348 kişi) oranı %1,4'lük bir orana karşılık gelmektedir (Tablo 1).

Tablo 1: KKTC İlçe ve Bucak Merkezi Nüfus Dağılışı, 2013

İlçe	İlçe Merkezi/Bucak Merkezi	Nüfus	
Lefkoşa	Lefkoşa İM	82,929	94,824
	Değirmenlik BM	11,895	
Gazimağusa	Gazimağusa İM	50,465	69,741
	Akdoğan BM	13,026	
	Geçitkale BM	6,250	
Girne	Girne İM	64,884	69,163
	Çamlıbel BM	4,279	
Güzelyurt	Güzelyurt İM	30,037	30,037
İskele	İskele İM	7,906	22,492
	Mehmetçik BM	6,610	
	Yeni Erenköy BM	7,976	
Lefke	Lefke İM	11,091	11,091
Ülke Toplam	6 / 6	297,348	297,348

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü, 2013: 9

KKTC nüfusunda hızlı bir artış görülmektedir. 2005 yılından itibaren sıçrayan nüfus artış hızı %1 ve doğal artış hızı %0,9 olarak kayıtlara geçmiştir. 2007 yılında ise nüfus artış hızı %4,1 olmasına rağmen doğal artış hızı ise %0,9'dur. 2007 yılında nüfus artış hızı bu denli yüksek seyrederken, doğal nüfus artışının bu denli diğer yıllara nazaran aynı kalmasında birçok nedeni beraberinde getirmektedir. Üniversiteye okumaya giden öğrencilerin göçü, çalışma izni ile KKTC'ye yerleşenler ve ülkeye turistik gezi amacıyla gitmiş olanlardır. 1990 yılında KKTC'nin ilk üniversitesi Lefke Avrupa Üniversitesi'dir. Takip eden yıllarda kurulan diğer üniversiteleri ile birlikte eğitim amaçlı göçte büyük bir artış olmuştur (Atasoy, 2011: 38-39).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin en fazla nüfusun yaşadığı merkez ilçesi Lefkoşa (126.111 kişi), en az nüfusa sahip merkez ilçesi ise Lefke (14.749)'dir. Lefkoşa merkez ilçesinin nüfusunun yoğun olması, ülke yönetim merkezi özelliğinden kaynaklanmaktadır (Tablo 2).

Ülke nüfusunun %33'ü (2020) Lefkoşa da yaşamaktadır. KKTC'nin toplam nüfusunun %4'ü Lefke de yaşamaktadır. Güzelyurt merkez ilçesinin bir bucağı sayılan Lefke, 2019 tarihinden itibaren merkez ilçe olarak kabul edilmiştir. Nüfusun diğer merkez ilçelerden daha az nüfuslu olmasının yakın tarihte merkez ilçe statüsü almasından kaynaklı olduğu söylenebilir (Tablo 2).

Tablo 2: İlçelere Göre Toplam Nüfusun Dağılımı (2016-2019)

İLÇE ADI	YILLAR	TOPLAM
LEFKOŞA	2019	126.111
	2018	122.624
	2017	115.819
	2016	111.959
GAZİMAĞUSA	2019	92.755
	2018	90.190
	2017	85.183
	2016	82.343
GİRNE	2019	91.983
	2018	84.440
	2017	84.509
	2016	81.661
GÜZELYURT	2019	25.199
	2018	24.502
	2017	36.689
	2016	35.465
LEFKE	2019	14.749
İSKELE	2019	29.911
	2018	29.084
	2017	27.472
	2016	26.557

Ülkede ekonomik faktörlerin nüfusa olan etkisi büyüktür. İklim şartları elverişli Mesarya ve Güzelyurt ovaları verimli toprak yapısıyla tarıma elverişli alanları oluşturmaktadır. Tarım faaliyeti bu alanlarda nüfusun toplanmasına neden olmuştur. Beşparmak dağlarının eteklerinde tarım faaliyetlerinin kısıtlılığı bu sahaların تنها kalmasına neden olmuştur.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin son yıllardaki demografik yapısına bakıldığında nüfusunda bir artış söz konusudur. Bu durumun nedeni çok sayıda vatandaşın çalışmak için KKTC'ye yerleşmesi nedeniyle olduğu bilinmektedir (Kutoğlu, 2010: 5).

Nüfus artışında önemli bir olgu doğurganlıktaki artış, elde edilen veriler arasındadır. Ahmet Atasoy'a göre (2011: 42) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde doğum hızının sabit bir değerde kalarak veya artması beklenmediği görüşündedir. İşsizlik ve ekonomik ambargolar nedeniyle erkek nüfusunun göç etmesine neden olduğu bilinmektedir. Bu nedenlere bağlı olarak doğal nüfus hızında bir yavaşlama olduğu doğurganlık hızının düşmesi ile doğru orantılı olduğunu belirtmiştir.

6. BULGULAR

6.1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yerleşme Adlarının Sınıflandırılması

Yerleşme sahasının geçmişi hakkında bilgi edinebilmek için yer adlarının incelenmesi, yerleşmelerin tarihi derinliğine ışık tutar (Sarı ve Tepeli, 2012: 171).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti konumu itibariyle tarihte çeşitli olaylara sahne olmuştur. Egemenliklerin hüküm sürdüğü bir coğrafyada konumlanan Kıbrıs adası, 1571 yılı sonrası Türk idarisine girmesiyle daha önce adada yaşamakta olan Venediklilerin vermiş olduğu yer isimlerinde değişikliğe gidilmiştir. Türklerin yerleştikleri arazilere kimliklerinden birer parça vererek ve çevresindeki coğrafi detaylar çerçevesinde yerleşme adlarına yansıtılmışlardır.

1878 yılında adada hüküm süren İngilizler, Türk varlığının görünürlüğünü azaltmak için isim verilen bölgelere Rumca karşılıklarını kullanmışlardır. Kıbrıs'ın yerleşme adlarına yönelik çalışmaların başlangıcı sayılan 1957 yılında gerçekleşen Ankara Harita Genel Komutanlığı'nın yapmış olduğu haritadır. Rum isimleri Türkçeleştirerek ve Rumca olan yer isimlerine uygun Türkçe adlar verilerek Fiziki Kıbrıs Haritasının yapımına başlanmıştır. Kıbrıs Barış Harekâtı (1974) sonrası kurulan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, 1974 yılı itibariyle egemenliğin bir göstergesi olarak "Coğrafi Sistemlerin Standartlaşması Sürekli Komitesi" tarafından yürütülerek, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti topraklarına Türkçe isimler verilmiştir (Erciyas, 2010: 13).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde idari sınıflandırmada il yoktur. En büyük yerleşim yeri ilçe statüsüdür (Erciyas, 2010: 9).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin idari yapılanmasında yerleşmeler ilçe, bucak ve mahalle/köy yerleşmeleri olarak adlandırılmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 6 merkez ilçe, 6 bucak merkezi ve 249 mahalle/köy olmak üzere toplam 261 yerleşme adı bulunmaktadır. Lefkoşa, 1 ilçe merkezi, 1 bucak merkezi ve 54 mahalle/köy ile toplam 56 yerleşim biriminden oluşmaktadır. Gazimağusa, 1 ilçe merkezi, 2 bucak merkezi ve 59 mahalle/köy ile toplam 62 yerleşim bulunmaktadır. Girne, 1 ilçe merkezi, 1 bucak merkezi ve 58 mahalle/köy ile toplam 60 yerleşim bulunmaktadır. Güzelyurt, 1 ilçe merkezi ve 16 mahalle/köy ile toplam 17 yerleşim bulunmaktadır. İskele, 1 ilçe merkezi, 2 bucak merkezi ve 49 mahalle/köy ile toplam 52 yerleşim birimi ve Lefke, 1 ilçe merkezi ve 13 mahalle/köy ile toplam 14 yerleşim biriminden oluşmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, İskele ve Lefke ilçe merkezi isimleri ve Akdoğan, Çamlıbel, Geçitkale, Mehmetçik, Yeni Erenköy bucağı yerleşme isimleri ile aynı mahalle/köy bulunmaktadır. Yerleşme adlarının coğrafya açıdan sınıflandırılması tablosuna bu isimler eklenmemiş olup bağlı oldukları idari birimi belirtilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yerleşme Adlarının Coğrafya Açısından Sınıflandırılması

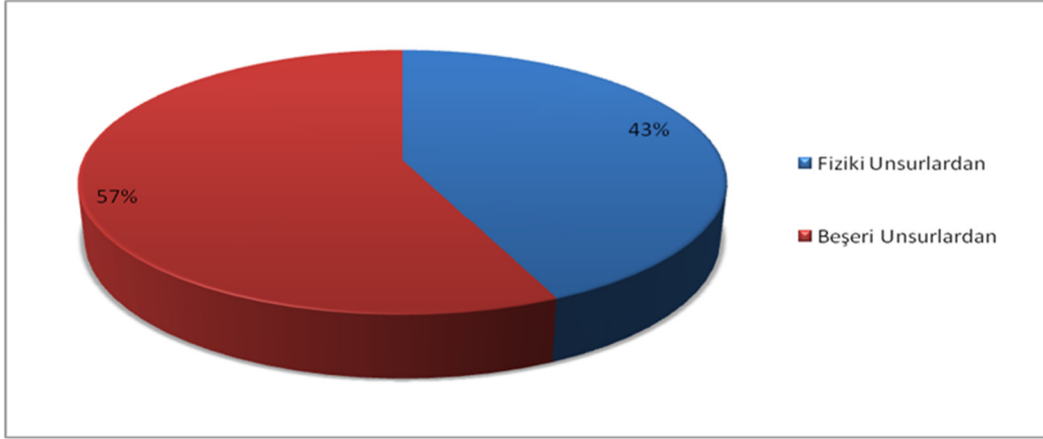
FİZİKİ COĞRAFYA	Bitkilerle İlgili	Adaçay, Bademliköy, Bağlıköy, Bahçeli, Beyarmudu, Cevizli, Çamlıbel, Çamlıca, Çamlıköy, Çayırova, Çınarlı, İncirli, Kapalı Maraş, Karaağaç, Koruçam, Lefke İM ¹ , Mersinlik, Mormenekşe, Muratağa, Nergisli, Pamuklu, Sazlıköy, Turunçlu, Yeşilköy, Yeşilova, Yeşiltepe, Yeşilyurt, Zümrütköy
	Sularla İlgili	Akçay, Akdeniz, Başpınar (Lefkoşa), Başpınar (Girne), Çağlayan (Girne), Çağlayan (Lefkoşa), Çayönü, Dumlupınar, Gönendere, Kurudere, Pınarbaşı, Pınarlı, Taşkınköy, Taşpınar, Yedidalga, Yeşilirmak
	Yer Şekilleri ile İlgili	Adatepe, Ağırdağ, Alaniçi, Alemdağ, Altınova, Avtepe, Çukurova, Beşparmak, Boğazköy, Boğaz, Boğaziçi, Boğaztepe, Çatalköy, Dağyolu, Derince, Dört Yol, Düzova, Gazimağusa İM, Geçitkale (Gazimağusa), Geçitköy, Güneşköy, Kafesli, Kalavaç, Kilitkaya, Kocatepe, Kumsal, Kuruova, Mallıdağ, Sandallar, Sınırüstü, Şahinler, Tepebaşı (Lefkoşa), Tepebaşı (Girne), Tınaztepe, Vadili, Yalı, Yamaçköy, Yarköy, Yeni Boğaziçi
	Kayaçlar ile İlgili	Akova, Aktunç, Boltaşlı, Karakum, Kayalar, Kumyalı, Taşlıca, Tuzluca
	Hayvan Türleri ile İlgili	Akdoğan, Güvercinlik, Kuzucuk, Turnalar
	Rüzgâr veya Yönleri ile İlgili	Aşağı Bostancı, Aşağı Dikmen, Aşağı Girne, Aşağı Karaman, Aşağı Taşkent, Camialtı, Esenköy, Esentepe, Karşiyaka, Ortaköy, Yukarı Bostancı, Yukarı Dikmen, Yukarı Girne, Yukarı Taşkent
	İklim ile İlgili	Yıldırım

¹Merkez İlçe

BEŞERİ COĞRAFYA	Kişi, Soy ve Boy Adı ile İlgili	Akçiçek, Akkavuk, Akıncılar, Arabahmet, Aslanköy, Aydemet, Aydıncıköy, Aygün, Bafra, Baykal, Beyköy, Beylerbeyi, Canbolat, Cengizköy, Cihangir, Doğancı, Doğanköy, Erdemli, Ergazi, Ersin Paşa, Gayretköy, Gaziköy, Gaziveren, Gelincik, Gökhan, Gönyeli, Görneç, Güngör, Hamitköy, Harika, Haspolat, Haydarpaşa, İbrahimpaşa, İnönü, İsmet Paşa, Kalkanlı, Karamanzade, Karaman (Yukarı Karmi), Karaoğlanoğlu, Kılıçarslan, Korkuteli, Lala Mustafa Paşa (Gazimağusa), Lala Mustafa Paşa (Güzelyurt), Lefkoşa İM, Mahmutpaşa, Marmara, Mehmetçik (İskele), Mehmetçik (Lefkoşa), Meriç, Namık Kemal, Ozanköy, Özhan, Paşa Köy, Pertev Paşa, Piyale Paşa (Güzelyurt), Piyale Paşa (Gazimağusa), Polat Paşa, Sadrazamköy, Sancar Paşa, Serdarlı, Serhatköy, Sipahi, Türk, Türkeli, Türkmenköy, Yavuz, Yılmazköy, Yiğitler, Zafer, Ziyamet
	Tarihi Eser veya Kavim ile İlgili	Anadolu, Arapköy, Ardahan, Atlılar, Ayyıldız, Balıkesir, Çanakkale, Demirhan, Denizli, Edremit, Girne İM, Hisarköy, Ilgaz, İskele İM, Kaleburnu, Kalecik, Kantara, Karpaşa, Karakol, Kırıkkale, Kızılay, Kırklar, Kozan, Köprülü, Kurtuluş, Küçükerenköy, Malatya-İncesu, Minareliköy, Ötügen, Pile, Pirhan, Sakarya (Gazimağusa), Sakarya (Girne), Saray, Selimiye, Suriçi, Tirmen, Topçuköy, Yenicami
	İnanış Şekli Efsanevi ile İlgili	Ergenekon, Dilekkaya, Mevlevi
	Sürekli veya Dönemlik Yerleşme ile İlgili	Ağıllar, Alayköy, Bahçelievler, Büyükkonuk, Göçeri, Göçmenköy, Güzelyurt İM, Kanlıköy, Köşklüçiftlik, Mutluyaka, Şirinevler, Ulukışla, Yayla (Girne), Yayla (Güzelyurt), Yedikonuk, Yeniceköy, Yeni Erenköy, Yenikent, Yenişehir, Yuvacık
	Ekonomik Faaliyetler ile İlgili	Balalan, Değirmenlik, Gemikonağı, İplikpazarı, Kaplıca, Kömürcü, Küçük Kaymaklı, Sütlüce, Tuzla, Zeybakköy, Zeytinlik Kesim, Zeytinlik Köy

Araştırma sahasında yer alan 110 yerleşmenin adı Fiziki coğrafya unsurlarından, 144 yerleşim adının ise Beşeri coğrafya unsurlarından etkilenmiştir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yerleşme adlarının Beşeri coğrafya unsurlarından etkilenme oranı Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenenlere göre daha fazladır. Araştırma sahasında yer alan 110 (%43) yerleşme birimi Fiziki coğrafya ve 144 Beşeri coğrafya unsurlarından (%57) isimlerini almıştır (Grafik 1).

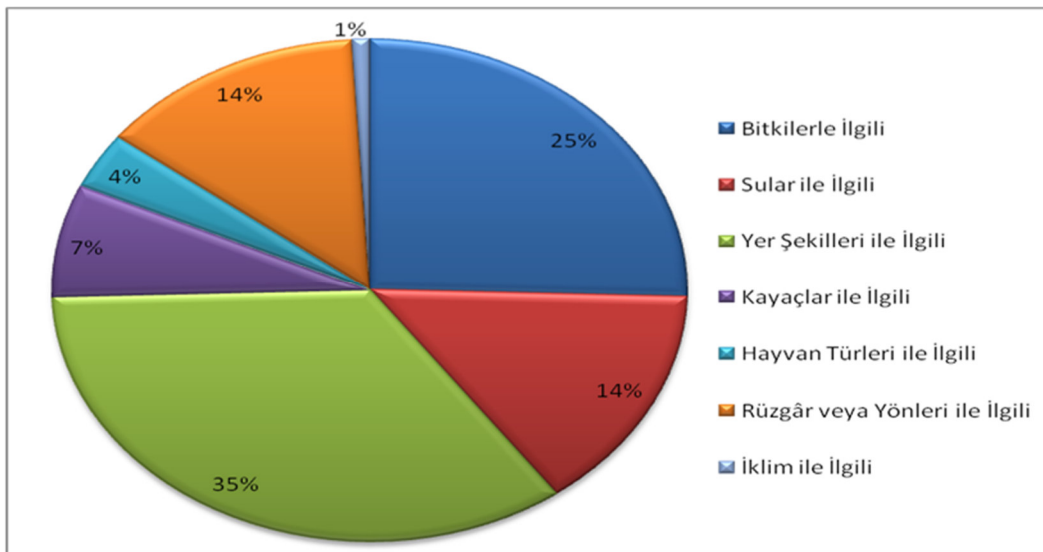
Grafik 1: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Kökenini Beşerî ve Fiziki Coğrafyadan Alan Yerleşme Adları

Araştırma sahasında, Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme isimlerinin yerleşmenin sürekliliğinin korunması ve doğal faktörleri göz önünde bulundurularak verildiği tespit edilmiştir.

Araştırma sahasında Beşeri coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının, yerleşme biriminin özelliği ve tarihsel süreçteki rolü üzerinde etkili olmaktadır. Barış Harekâtından (1974) sonra yeni idari yapılanma ile birlikte “Coğrafi İsimlerin Standartlaştırılması Sürekli Komitesi” yerleşme birimlerinin Türkçeleştirilmesi çalışmaları yapılmıştır. Beşeri coğrafya unsurlardan ismini alan yerleşme adları tarihte önemli olay ve kişileri yaşatılması amacı etkili olarak yerleşme birimlerine yansımıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Fiziki coğrafya unsurlarından ismini alan yerleşme adlarından en fazla yer şekilleri, bitkilerle, sularla, rüzgâr veya yönleri, kayalarla, hayvan türleri ve iklim ile ilgilidir (Grafik 2).

Araştırma sahası KKTC’de, 110 yerleşim adı Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenmiştir. Fiziki coğrafya unsurlarından ismini alan yerleşme adlarından yer şekilleri (%35), bitkilerle (%25), sularla (%14), rüzgâr veya yönleri (%14), kayalarla (%7), hayvan türleri (%4) ve iklim (%1) ile ilgilidir (Grafik 2).

Grafik 2: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Kökenini Fiziki Coğrafyadan Alan Yerleşme Adları

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Lefkoşa İlçesi'nde adlarını Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde yer şekilleri ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Fiziki unsurlardan alan 11 yerleşmenin, 6'sı yer şekilleri, 3'i sularla ve 2'si rüzgâr veya yönleri ile ilgilidir. Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; bitki türleri, kayalar, hayvan türleri ve iklim ile ilgili yerleşme isimleri bulunmamaktadır. Lefkoşa İlçesi Tepebaşı mahallesi, Fiziki coğrafyadan etkilenerek rüzgâr veya yönleri ile ilgili unsurları yerleşme adlarına yansımıştır (Foto 1 bkz).

Fotoğraf 1: Tepebaşı Mahallesi Girişi (Yel, M., 2021)

Gazimağusa İlçesi'nde adlarını Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde yer şekilleri ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Fiziki unsurlardan alan 29 yerleşmenin, 10'u yer şekilleri, 9'u bitkilerle, 5'i sularla, 2'si kayalarla, 2'si hayvan türleri ve 1'i iklim ile ilgilidir. Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; rüzgâr veya yönleri ile ilgili yerleşme isimleri bulunmamaktadır.

Yeşil hattın kuzeyinde bulunmaktadır. Barış Harekâtı (1974) sonrası Kapalı Maraş askeri bölge kontrolüne bırakılmıştır. Hayalet şehir ismi ile anılan Kapalı Maraş, 8 Ekim 2020 yılında açılmıştır (Foto 2 bkz).

Fotoğraf 2: Kapalı Maraş Sahilden Görünümü, Gazimağusa (Şekerci, A., 2021)

Girne İlçesi'nde adlarını Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde yer şekilleri ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Fiziki unsurlardan alan 32 yerleşmenin, 11'i yer şekilleri, 9'u rüzgâr veya yönleri, 6'sı bitkilerle, 4'ü sularla ve 2'si kayaçlar ile ilgilidir. Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; hayvan türleri ve iklim ile ilgili yerleşme isimleri bulunmamaktadır.

Araştırma sahasında, Fiziki coğrafya unsurlarından ismini alan yerleşme adlarından Çamlıbel mahalle/köyü sınırları içerisinde bulunan Dağdere Göleti tarımsal sulama için kullanılan su kaynaklarından biridir (Foto 3 bkz).

Fotoğraf 3: Çamlıbel, Dağdere Göleti, Eylül 2021

Güzelyurt İlçesi'nde adlarını Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde yer şekilleri ve rüzgâr veya yönleri ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Fiziki unsurlardan alan 6 yerleşmenin, 2'si yer şekilleri, 2'si rüzgâr veya yönleri, 1'i bitki türleri ve 1'i sular ile ilgilidir. Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; kayaç, hayvan türleri, rüzgâr veya yönleri ve iklim ile ilgili yerleşme isimleri bulunmamaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Güzelyurt ilçesi sınırları içerisinde bulunan büyük bir alanı kaplayan Zümrütköy mahalle/köyü, toprak yönünden zenginliği ile yerleşim adına yansımıştır (Foto 4 bkz).

Fotoğraf 4: Zümrütköy Girişi, Eylül 2021

İskele İlçesi'nde adlarını Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde yer şekilleri ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Fiziki unsurlardan alan 24 yerleşmenin, 10'u yer şekilleri, 7'si bitki türleri, 4'ü kayaçlar, 2'si hayvan türleri ve 1'i rüzgâr veya yönleri ile ilgilidir. Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; su isimleri ve iklim ile ilgili yerleşme isimleri bulunmamaktadır.

Kayaçlar ile ilgili yer isimleri, Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenmiş olup ilçenin morfolojik ünitelerindeki sadeliğe bağlanabilir (Foto 5 bkz).

Fotoğraf 5: İskele Sahili Görünümü (Şahin, Ş., 2021)

Lefke İlçesi'nde adlarını Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde bitki türleri ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Fiziki unsurlardan alan 8 yerleşmenin, 5'i bitki türleri ve 3'ü su ile ilgilidir. Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; yer şekilleri, kayaçlar, hayvan türleri, rüzgâr veya yönleri ve iklim ile ilgili yerleşme isimleri bulunmamaktadır.

Su ile ilgili yer adları, Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenen yerleşme adlarının içinde en az olanıdır. Lefke İlçesi Yeşilirmak mahallesi, Yeşilirmak Deresinin geçmesi nedeniyle bu ismi aldığını söyleyebiliriz. Fiziki coğrafyadan etkilenerek su ile ilgili yerleşme adlarına yansımıştır (Foto 6 bkz).

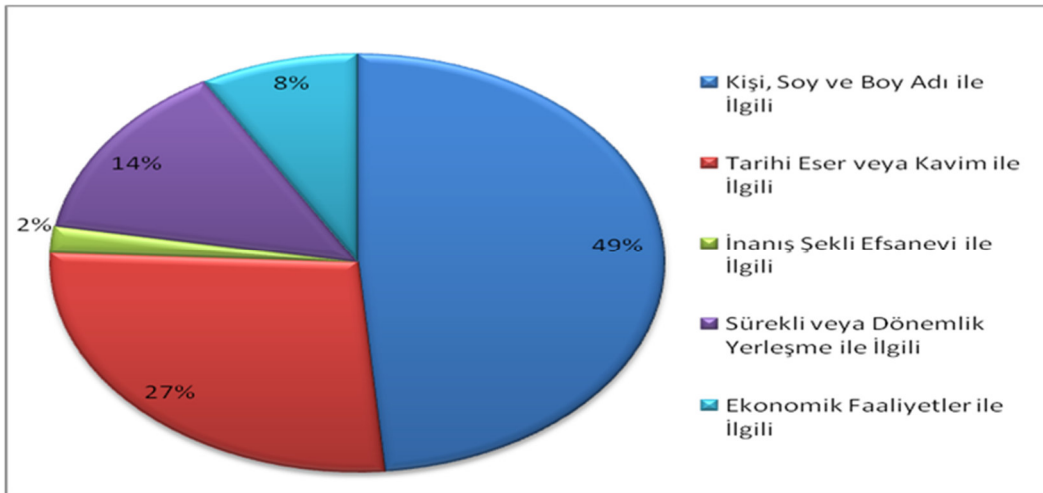

Fotoğraf 6: Yeşilirmak mahallesi, Çilek Bahçesi (Pınar, K. E., 2021)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Beşerî coğrafya unsurlarından ismini alan yerleşme adlarından en fazla kişi, soy ve boy, tarihi eser veya kavim, sürekli veya dönemlik yerleşme, ekonomik faaliyetler ve inanış şekli efsanevi ile ilgilidir (Grafik 3).

Araştırma sahası KKTC’de, 144 yerleşim adı Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenmiştir. Beşerî coğrafya unsurlarından ismini alan yerleşme adlarından kişi, soy ve boy (%49), tarihi eser veya kavim (%27), sürekli veya dönemlik yerleşme (%14), ekonomik faaliyetler (%8) ve inanış şekli efsanevi (%2) ile ilgilidir (Grafik 3).

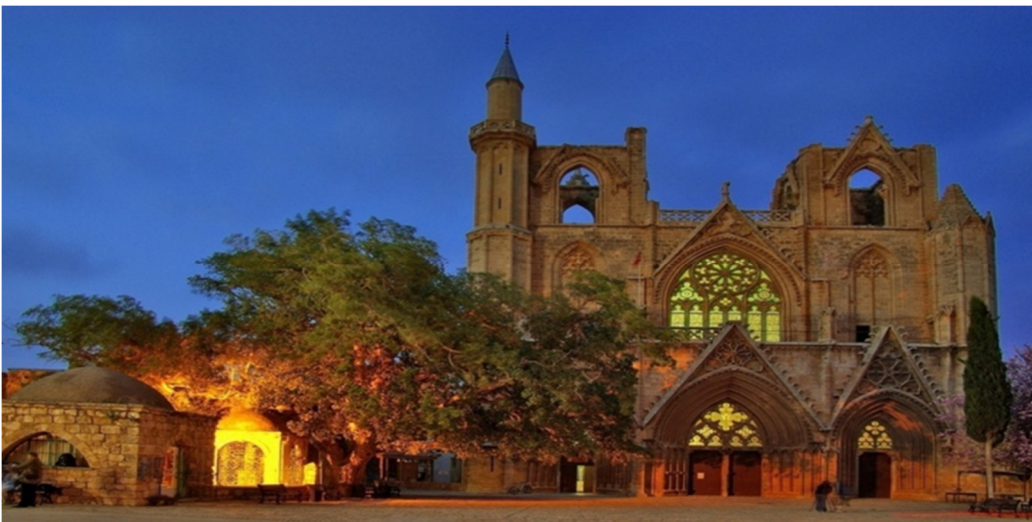
Grafik 3: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Kökenini Beşerî Coğrafyadan Alan Yerleşme Adları

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Lefkoşa İlçesi'nde adlarını Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde kişi, soy ve boy adı ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Beşerî unsurlardan alan 45 yerleşmenin, 23'ü kişi, soy ve boy, 10'u tarihi eser veya kavim, 8'i sürekli veya dönemlik yerleşme, 3'ü ekonomik faaliyetler ve 1'i inanış şekli efsanevi ile ilgilidir. İsmi Arabahmet Paşa'dan alan Arabahmet mahallesi, ikiye bölünmüş olup küçük bir kısmı Güney Kıbrıs Rum kesiminde yer alır (Foto 7 bkz).

Fotoğraf 7: Arabahmet Mahallesi, Yolun devamında Rum Parkı görülmekte (Çalışkan, F., 2021)

Gazimağusa İlçesi'nde adlarını Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde kişi, soy ve boy adı ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Beşerî unsurlardan alan 31 yerleşmenin, 15'i kişi, soy ve boy, 11'i tarihi eser veya kavim, 2'si sürekli veya dönemlik yerleşme, 2'si ekonomik faaliyetler ve 1'i inanış şekli efsanevi ile ilgilidir. Hizmet amacı Katolik bir kilise iken Osmanlı Devleti'nin adaya hâkim olmasıyla camiye çevrilmiştir. Sahaya Kıbrıs fatihi olarak bilinen Lala Mustafa Paşa'nın ismi verilmiştir (Foto 8 bkz).

Fotoğraf 8: Lala Mustafa Paşa Camii Görünüm (Gökyiğit, M., 2021)

Girne İlçesi'nde adlarını Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde kişi, soy ve boy adı ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Beşerî unsurlardan alan 27 yerleşmenin, 12'si kişi, soy ve boy, 9'u tarihi eser veya kavim, 3'ü sürekli veya dönemlik yerleşme ve 3'ü ekonomik faaliyetler ile ilgilidir. Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; inanış şekli efsanevi ile ilgili yerleşme ismi bulunmamaktadır. Tarihte önemli kişilerin hatırlanması amacıyla kişi, soy ve boy adı ile ilgili yer adlarının Girne de fazlaca yer aldığı görülür (Foto 9 bkz).

Fotoğraf 9: Karaoğlanoğlu Şehitliği (Şenelli, Ü., 2021)

Güzelyurt İlçesi'nde adlarını Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde kişi, soy ve boy adı ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Beşerî unsurlardan alan 11 yerleşmenin, 7'si kişi, soy ve boy adı, 3'ü sürekli veya dönemlik yerleşme ve 1'i inanış şekli efsanevi ile ilgilidir. Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; tarihi eser veya kavim ve ekonomik faaliyetler ile ilgili yerleşme isimleri bulunmamaktadır. Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenen, sürekli ve dönemlik yerleşme sınıflandırılmasına dâhil edilen Güzelyurt İM, Yayla ve Yuvacık mahalle/köyleri bu yerleşmelerin en tipik olanlarıdır (Foto 10 bkz).

Fotoğraf 10: Yuvacık Köyü Yerleşim Görünümü, Güzelyurt

İskele İlçesi'nde adlarını Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde kişi, soy ve boy adı ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Beşerî unsurlardan alan 25 yerleşmenin, 10'u kişi, soy ve boy, 8'i tarihi eser veya kavim, 4'ü sürekli veya dönemlik yerleşme ve 3'ü ekonomik faaliyetler ile ilgilidir. Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; inanış şekli efsanevi ile ilgili yerleşme isimi bulunmamaktadır. Ekonomik yerleşmelerle ilgili yer adları, Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenen yerleşme adlarının içinde en az olanıdır. Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenerek dâhil edilen Balalan, Kaplıca ve Zeybakköy mahalle/köyleri ekonomik faaliyetlerin yerleşme adlarına yansımaları bölgenin ekonomik faaliyetlerinin birer özeti olduğu söylenebilir (Foto 11 bkz).

Fotoğraf 11: Cuma Pazarı Görünümü (Gökyiğit, M., 2021)

Lefke İlçesi'nde adlarını Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenerek alan yerleşmeler içinde kişi, soy ve boy adı ile ilgili yerleşme adları fazladır. Adını Fiziki unsurlardan alan 5 yerleşmenin, 3'ü kişi, soy ve boy adı, 1'i tarihi eser veya kavim ve 1'i ekonomik faaliyetler ile ilgilidir. Beşerî coğrafya unsurlarından etkilenilerek verilen yerleşme adlarının sınıflandırılmasında; sürekli veya dönemlik yerleşme ve inanış şekli ile ilgili yerleşme isimleri bulunmamaktadır. Araştırma sahasında tespit edilen Cengizköy'ün şehit Pilot Cengiz Topel den aldığı bilinmektedir. Tarihte KKTC için önemli kişilerin isim veya soy isimlerinin yerleşmelere verilerek vücut bulmuştur. Beşerî coğrafyadan etkilenerek kişi, soy ve boy adı ile ilgili yerleşme adlarına yansımıştır (Foto 12 bkz).

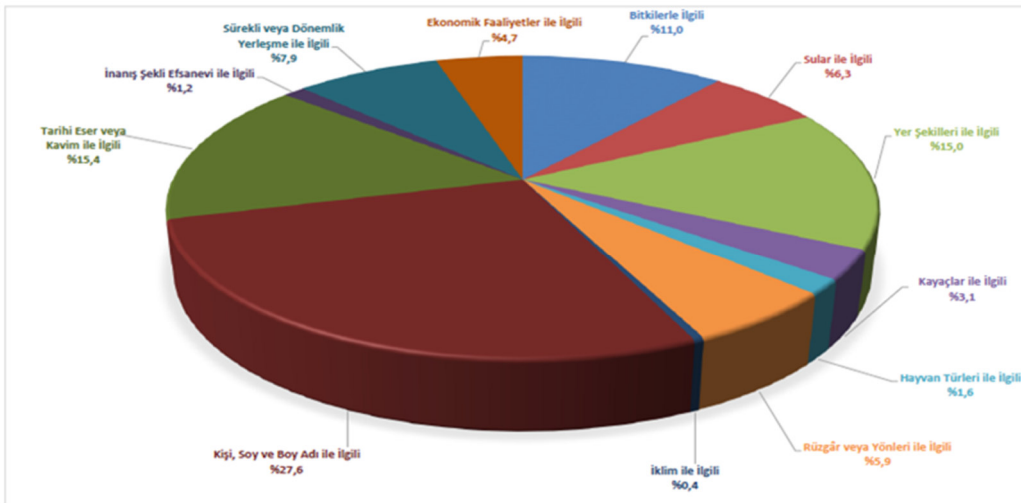

Fotoğraf 12: Cengiz Topel Anıtı, Baf (Gökyiğit, M., 2021)

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde toplam analiz edilen 261 yerleşme adı vardır. Gazimağusa (2), Girne (1), İskele (3) ve Lefke (1) merkez ilçe ve bucak ismi ile aynı mahalle/köy bulunmaktadır. Kökenini coğrafyadan alan yerleşme adlarının grafiğine (7) eklenmemiştir (Grafik 4).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 110 yerleşmenin 38'i yer şekilleri, 28'i bitkilerle, 16'sı sularla, 15'i rüzgâr veya yönleri, 8'i kayaçlarla, 4'ü hayvan türleri ve 1'i iklim ile ilgilidir. Adlarını Beşerî coğrafya kökenli alan 144 yerleşmenin 70'i kişi, soy ve boy adı, 39'u tarihi eser veya kavim, 20'si sürekli veya dönemlik yerleşme, 12'si ekonomik faaliyetler ve 3'ü inanış şekli efsanevi ile ilgilidir (Grafik 4).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yerleşme adlarının; %27,6'sı kişi, soy ve boy adı, %15,4'ü tarihi eser veya kavim, %15'i yer şekilleri, %11'i bitkilerle, %7,9'u sürekli veya dönemlik yerleşme, %6,3'ü sularla, %5,9'u rüzgâr veya yönleri, %4,7'si ekonomik faaliyetler, %3,1'i kayaç, %1,6'sı hayvan türleri, %1,2'si inanış şekli efsanevi ve %0,4'ü iklim ile ilgilidir (Grafik 4).

Grafik 4: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Kökenini Coğrafyadan Alan Yerleşme Adları

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde analiz edilen 261 yerleşmenin Fiziki coğrafya unsurlarından en fazla etkilenilerek verilen yer şekilleri (38) mekânın coğrafi konumlarına ve fiziki özelliklerinden etkilenerek yerleşme adlarına yansımıştır.

Fiziki coğrafya unsurlarından en az etkilenen iklim ile ilgili 1 yerleşme adı vardır. İklim ile ilgili Gazimağusa merkez ilçesinde yer alan Yıldırım mahalle/köyü'dür. Kökenini Fiziki coğrafyadan alan yerleşme adları içerisinde en az olanıdır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde analiz edilen 261 yerleşmenin Beşerî coğrafya unsurlarından en fazla etkilenilerek verilen kişi, soy ve boy adı (70)'dir. Beşerî coğrafya unsurlarından en az etkilenen inanış şekli efsanevi ile ilgili 3 yerleşme adı vardır. İnanış şekli efsanevi ile ilgili Lefkoşa ilçesi Değirmenlik bucağındaki Dilekkaya, Gazimağusa ilçesi Geçitkale bucağındaki Ergenekon ve Güzelyurt merkez ilçesindeki Mevlevi mahalle/köyü'dür. Kökenini Beşerî coğrafyadan alan yerleşme adları içerisinde en az olanıdır.

Özcan Başkan'a göre (1971: 241) kişi isimleri veya bey eki alarak oluşan yerleşme adlarının İslamiyet'e ve derebeylik sistemleri gibi önemli hususlar sonucunda oluşabileceğini vurgulamıştır. Kıbrıs Barış Harekâtı (1974) sonrası değiştirilen yerleşme adlarının; Türk kültürü özelliklerini yansıtmaması ve KKTC için önemli kişi, soy ve boy adlarının yerleşme adlarında sıklıkla kullanılması unutulmaması amacıyla mahalle/köylerde vücut bulmuştur.

7. SONUÇ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti idari yapılanmasında 261 yerleşme adı vardır. Bu yerleşim birimlerine ait adlar kökenini Beşerî ve Fiziki coğrafya unsurlarından alma durumlarına göre coğrafya bilimi açısından sınıflandırılması yapılmıştır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yerleşme adlarının Fiziki ve Beşerî unsurların yerleşmelerin isimlendirilmesinde önemli rol oynamaktadır.

Sahada, analiz edilen 261 yerleşme adının Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenen 110 (%43) yerleşme ve Beşerî coğrafya unsurlarından 144 (%57) etkilenen yerleşme adı tespit edilmiştir. Fiziki unsurlar içerisinde yer şekilleri ile ilgili (38) yerleşme adları, Beşerî unsurlar içerisinde ise kişi, soy ve boy adı ile ilgili (70) yerleşme adları ön plana çıkmaktadır.

Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenen yerleşme isimleri dağ, ova, tepe, kayaç yapısı, bitki örtüsü, akarsular, göller ve yakınlık-uzaklık kavramlarına göre belirlenen yerleşme isimleridir. Doğal ortam-insan etkileşiminin yerleşme isimlerine yansımaları coğrafi özelliklerin dikkate alınarak verilmesi ile ilgilidir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ilçe merkezlerinden kırsal alanlara gidildikçe yerleşme adlarını belirleyen doğal faktörlerden esinlenerek oluşturulmasında coğrafi koşulların göz ardı edilmediğinin bir göstergesidir. Sahada analiz edilen yerleşme adlarının analizinde yer şekillerinin (38) yer adlarına yansımaları bölgenin yapısı hakkında genel bir bilgi vermesi amacıyla yerleşme adlarında yer bulmuşlardır.

Fiziki coğrafya unsurlarından etkilenen yer şekilleri ile ilgili yerleşme adlarının başında gelen; Adatepe, Ağırdağ, Alaniçi, Alemdağ, Altınova, Avtepe, Çukurova, Beşparmak, Boğazköy, Boğaz, Boğaziçi, Boğaztepe, Çatakköy, Dağyolu, Derince, Dört Yol, Düzova, Gazimağusa İM, Geçitkale (Gazimağusa), Geçitköy, Güneşköy, Kafesli, Kalavaç, Kilitkaya, Kocatepe, Kumsal, Kuruova, Mallıdağ, Sandallar, Sınırüstü, Şahinler, Tepebaşı (Lefkoşa), Tepebaşı (Girne), Tınaztepe, Vadili, Yalı, Yamaçköy, Yarköy ve Yeni Boğaziçi mahalle/köyüdür.

Araştırma sahasında, Beşerî coğrafya unsurlardan etkilenerek verilen yerleşme adlarının tarihte yaşanan olayların hatırlanması nedeniyle yer adlarına yansımıştır. Lefke merkez ilçesinde Cengizköy yerleşmesinin adının verilmesi köyün yakınlarına düşen şehit Pilot Cengiz Topel isminden almıştır. Bunun gibi 6 ilçede paşa, ağa ve bey adlarının da verildiği tespit edilmiştir. Saha araştırmasından yola çıkarak tarihte yer edinmiş kişi, soy ve boy adlarını günümüzde de yaşatmak amacıyla "Coğrafi İsimlerin Standartlaştırılması Sürekli Komitesi" tarafından yerleşme birimlerinin Türkçeleştirilmesi çalışmalarında tarihte yer edinmiş kişi, soy ve boyları günümüzde de yaşatma amacı etkili olduğu söylenebilir.

Beşeri coğrafya unsurlarından etkilenen yer şekilleri ile ilgili yerleşme adlarının başında gelen; Akçiçek, Akkavuk, Akıncılar, Arabahmet, Aslanköy, Aydemet, Aydınköy, Aygün, Bafra, Baykal, Beyköy, Beylerbeyi, Canbolat, Cengizköy, Cihangir, Doğancı, Doğanköy, Erdemli, Ergazi, Ersin Paşa, Gayretköy, Gaziköy, Gaziveren, Gelincik, Gökhan, Gönyeli, Görneç, Güngör, Hamitköy, Harika, Haspolat, Haydarpaşa, İbrahimpaşa, İnönü, İsmet Paşa, Kalkanlı, Karamanzade, Karaman (Yukarı Karmi), Karaoğlanoğlu, Kılıçarslan, Korkuteli, Lala Mustafa Paşa (Gazimağusa), Lala Mustafa Paşa (Güzelyurt), Lefkoşa İM, Mahmutpaşa, Marmara, Mehmetçik (İskele), Mehmetçik (Lefkoşa), Meriç, Namık Kemal, Ozanköy, Özhan, Paşa Köy, Pertev Paşa, Piyale Paşa (Güzelyurt), Piyale Paşa (Gazimağusa), Polat Paşa, Sadrazamköy, Sancar Paşa, Serdarlı, Serhatköy, Sipahi, Türk, Türkeli, Türkmenköy, Yavuz, Yılmazköy, Yiğitler, Zafer ve Ziyamet mahalle/köyüdür.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti genel coğrafya özelliklerini temel alarak analiz edilen 261 yerleşme adın da Türklük bilinci ve tarihi ile ilgili birçok yerleşim adı dikkat çekmektedir. Yerleşme adları, mekânın coğrafi konumu ve özellikleri, yerleşim yerlerinin tarihi, yapısı ve durumu hakkında bilgi edinilmesine olanak sağlamaktadır.

Araştırmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Fiziki unsurlar içerisinde yer şekilleri ile ilgili yerleşme adlarının, beşerî unsurlar içerisinde ise kişi, soy ve boy adı ile ilgili yerleşme adlarının sahada daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Asırlardır adadaki Türk varlığının son tezahürü olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, bu kadim kültürünü yerleşme isimlerine Fiziki ve Beşerî coğrafya etkisiyle aktarmışlardır. Bu doğrultuda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yerleşmelerinin adlandırılmasın da Türk kültürünün etkileri görülmektedir.

Sonuç olarak; her medeniyet kendi kültürel özelliklerini yer isimlerinde yansıtmaktadır. Yerleşme isimleri milletlerin kültür havuzlarıdır.

Not: Bu çalışmanın ön verileri VII. International TURKCESS Congress (01-03 Eylül 2021) sempozyumun da bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Alkan, A. (2017). Siirt ilinin eski köy adları üzerine coğrafi bir inceleme. *Türk Coğrafya Dergisi*, (68), 63-76.

Atasoy, A. (2011). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Nüfus Coğrafyası. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15)8, 29-62.

Başkan, Ö. (1971). Türkiye köy adları üzerine bir deneme. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, (18), 237-251.

Erciyas, O. (2010). *Açıklamalı Kıbrıs Türk Yer Adları Sözlüğü*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Lefke Avrupa Üniversitesi, KKTC.

Erengin, P. (2018). Lefkoşa İlçesi'nin (KKTC) yönetsel Coğrafya bakımından analizi. N. Türkoğlu vd., (Ed.), *TÜCAM 30.Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu* (ss. 1011-1030). Ankara: Ankara Üniversitesi Türkiye Coğrafyası Araştırma Ve Uygulama Merkezi TÜCAUM.

Gülensoy, T. (1998). Anadolu yer adlarına genel bir bakış. *Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, Ankara,41-48.

Günel, V., Şahinalp, M. S. ve Güzel, A. (2011). Coğrafi ortamın şehirselleşme mekân adlarına etkisi: Şanlıurfa şehri örneği. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (1)10, 463-508.

İbret, Ü. B. (2003). Çankırı'daki köy adları üzerine coğrafi açıdan bir inceleme. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (7), 53-80.

İlseven, S. (2014). *Kıbrıs Fiziki Coğrafyası*. Lefkoşa: Eğitim ve Yayıncılık Yayınevi.

Karadeniz, V. (2018). The toponymic classification of administrative settlements in Erzincan province. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2)11, 181-197.

Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, (1)1, 62-80.

- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15), 170-189.
- Kocakuşak, S. (1995). Alanya’da Yerleşme Adlarının özellikleri. *TUCAUM Türkiye Coğrafyası Dergisi*, (2), 171-187.
- Koday, S. (1995). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Yerleşmeler. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (2), 1-16.
- Koday, S., Kaya, K. ve Akbaş, F. (2016). Salihli ilçesinde köy adlarında coğrafyanın etkisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2)20, 559-582.
- Koday, Z. (2010). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti’nin coğrafi özellikleri. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (2)0, 17-45.
- Köksal, A. (1976). *Güney Anadolu Bölgesi ile Kıbrıs’ın Turizm Coğrafyası*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Kutoğlu, S. (2010). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin jeomorfolojik ve uygulamalı jeomorfolojik etüdü*. (Yayımlanmış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Mollazade, H. ve Elmastaş, N. (2019). Evaluation of Settlement names in terms of Geographical in Kâhta district. *Journal of Institute of Economic Development and Social Researches*, (16)5, 67-80.
- Sarı, C. (2007). Doğal Kültürel Coğrafya özellikleri açısından Beyşehir İlçesi’nde yerleşme adlarının sınıflandırılması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (17), 487-501.
- Sarı, C. ve Tepeli, Y. (2012). Türk Kültür Coğrafyasında Yerleşme Adları: Teke Yöresi örneği. *Karadeniz Araştırmaları*, (35), 161-179.
- Sarı, C. (2016). Manavgat(Antalya) İlçesi’nde yerleşme adlarının özellikleri. İ. Ü. Nasrattinoğlu (Ed), *Uluslararası Türkiye-Çekya İlişkileri Sempozyumu ve Karma Türk Sanatları Sergisi Bildiriler/Katalog*. (ss. 339-352). Prag: Halk Kültürü Araştırmaları Kurumu.
- Yakupoğlu, C. (2008). Place Names with fruit in Kastamonu and the surrounding areas (13-15. Century). *Turkish Studies International Periodical For the Languages Literature and History of Turkish or Turkic*, (5)3, 420-451.
- Yediyıldız, B. (1984). Türkiye’de yer-adı verme usulleri. *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri Kitabı* (ss. 25-41). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi.
- Yorgancıoğlu, O. (1996). Kıbrıs’ta Türkçe Yer adları ve verilmiş yöntemleri üzerine bir araştırma. *Kıbrıs Araştırmaları Dergisi*, (2)3, 267-275.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin özellikleri ve eğitim araştırmalarında yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, (112)23, 7-17.
- Yusifov, Y. ve Kerimov S. (2017). *Toponominin Esasları Üzerine Bir İnceleme*. (S. Yavuz Çev.), Elazığ: Asos Yayınları.

İNTERNET KAYNAKLARI

- T.C Milli Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü. (2021). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Siyasi Haritası*. <https://www.harita.gov.tr/ulke-baskentleri> (Erişim Tarihi: 18.04.2021).

KAYNAK KİŞİLER

- Çalışkan, F. (2021). yş 24, K, Lefkoşa.
- Gökyiğit, M. (2021). yş 56, E, Baf.
- Pınar, K. E. (2021). yş 39, E, Antalya.
- Şahin, Ş. (2021). yş 37, E, İstanbul.
- Şekerci, A. (2021). yş 25, E, Gazimağusa.
- Şenelli, Ü. (2021). yş 61, K, Kocaeli.
- Yel, M. (2021). yş 38, E, Lefkoşa.

KAYNAK KURUM VE KURULUŐLAR

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Antalya Başkonsolosluğu, Ocak 2021.
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Planlama Örgütü, Mart 2021.
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosluğu, Aralık 2020.
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İstatistik Kurumu, Mart 2021.
Kıbrıs Türk Kültür Derneđi Antalya Őube Başkanlığı, Mayıs 2021.